

Mäntsälän esiopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2023

Sisällys

1. ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLTOPALVELUISTA	4
2. ESIOPETUKSEN TOIMENPITEET YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON EDISTÄMISEKSI	4
2.1 Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatavat esiopetuksessa	4
2.2 Esiopetusyksikkökohtaisten opiskeluhooltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat	6
3. TOIMENPITEET TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI (YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO).....	8
3.1 Lapsen ohjaaminen opiskeluhoiltopalveluihin (ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut, kuraattori ja psykologipalvelut)	9
3.2 Yksittäisen lapsen tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, huoltajan suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen	9
3.3 Opiskeluhoiltokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoiltorekisterille.....	10
3.4 Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet esiopetuksessa	11
4. YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN LASTEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ ESIOPETUKSESSA TYÖSKENTELEVIEN JA MUIDEN LASTEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA	11
4.1 Lasten, huoltajien, esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhoiltopalvelujen osallisuus opiskeluhoiltosuunnitelman laatimisessa ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamisessa ...	11
4.2 Esiopetuksen ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä.....	12
4.3 Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä.....	13
4.4 Yhteistyö esiopetuksen ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten perheneuvola, lastensuojelu ja erikoissairaanhoito	13
4.5 Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen lapsille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille.....	14
5. SUUNNITELMAT LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ SEKÄ KRIISISUUNNITELMA	14
5.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelma lapsen suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	14
5.2 Kriisisuunnitelma	14
6. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA SEURANTA	14

OPISKELUHUOLTOTYÖN TAVOITTEET JA KESKEISET PERIAATTEET

Esiopetus suunnitelman perusteiden (2022) mukaan opiskeluhoollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä esiopetuksessa. Opiskeluhooltotyö perustuu lapsen etuun sekä oikeuteen saada opiskeluhoolto maksutta.

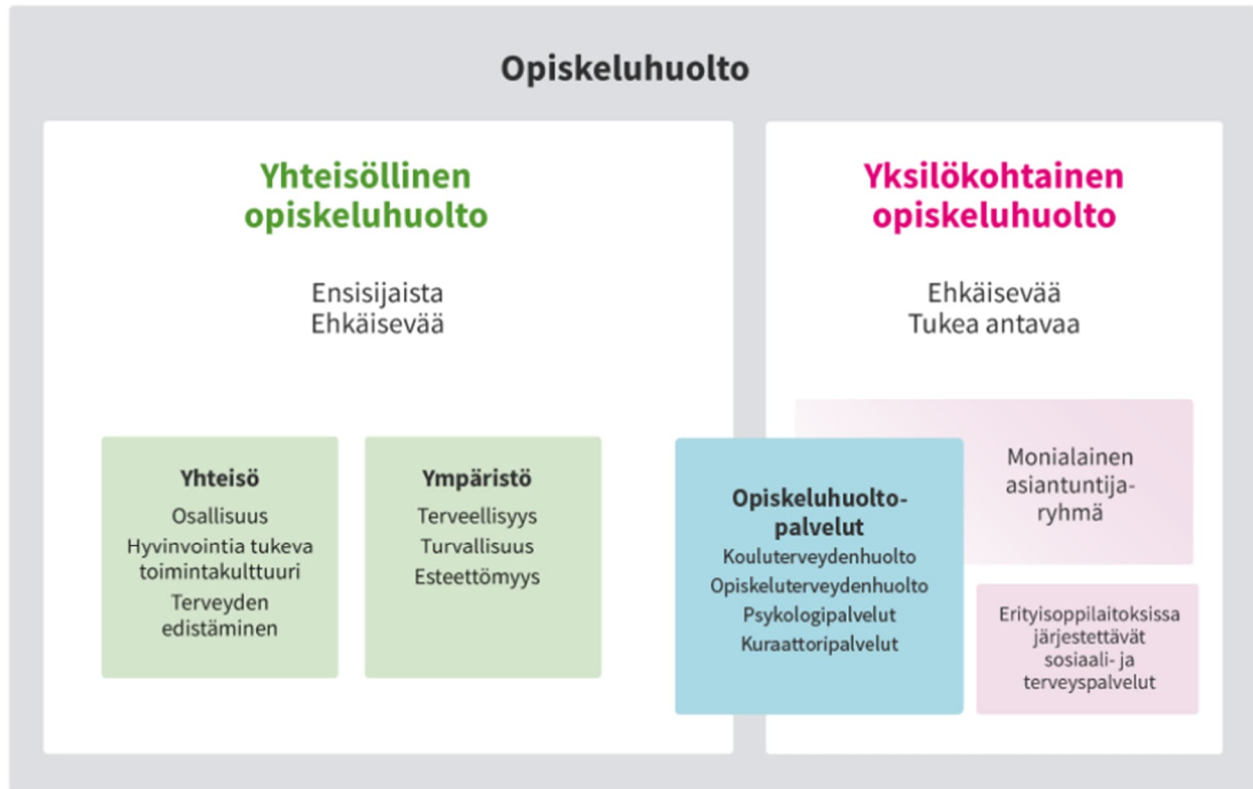
Mäntsälässä esiopetuksen opiskeluhoollon tavoitteena on kokonaisvaltainen lapsen ja koko esiopetusyksikön hyvinvointi. Mäntsälän esiopetuksessa opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Opiskeluhoolto toteutetaan suunnitelmallisesti, ennaltaehkäisevästi yhdessä sovituin tavoin. Opiskeluhooltoa kehitetään jatkuvassa yhteistyössä opiskeluhoollon toimijoiden kanssa. Toiminta on avointa, luottamuksellista ja osallistavaa.

Mäntsälän esiopetuksen opiskeluhoollon tavoitteet ja periaatteet perustuvat kuntastrategiaan sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan, joka on osana Mäntsälän kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.

Esiopetuksen opiskeluhoollon tavoitteet, periaatteet ja toimintatavat kuvataan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa sekä Mäntsälän kunnan esiopetuksen opiskeluhoollon suunnitelmassa. Yksikökohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa täsmennetään ja täydennetään yhteisiä osuuksia.

Opiskeluhoollon kokonaisuus

Opiskeluhoolto jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ensisijaista ja ehkäisevää ja se kuuluu kaikille. Yksilökohtainen opiskeluhoolto on ehkäisevää ja tukea antavaa.

Lähde: <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoolto>

Toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

Opetuksen järjestäjä asettaa opiskeluhoollon ohjausryhmän ja yhteisölliset yksikkökohtaiset opiskeluhooltoryhmät. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki opiskeluhooltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan, kun käsiteltävä asia edellyttää.

Mäntsälän opiskeluhoollon ohjausryhmä KOHO

Mäntsälässä toimii opetuksen järjestäjän monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä (KOHO). Se vastaa osaltaan opiskeluhoollon palveluiden järjestämisen ja opiskeluhoollon edellyttämän työn ja vastuun jaon sekä yhteistyön koordinoimisesta. KOHO vastaa opetuksenjärjestäjäkohtaisen suunnitelman laadimisesta ja opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. KOHO:n jäsenistö määritellään yhteistyössä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) kanssa.

KOHO-ryhmän kokoonpano:

- tukipalveluiden erityisasiantuntija (pj)
- opetuspäällikkö
- varhaiskasvatuspäällikkö
- hyvinvointipäällikkö
- Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen edustus
- tarpeen mukaan ryhmään kutsutaan muita asiantuntijoita ja yhteistyötahoja

Kunnan opiskeluhooltoryhmän tehtävänä on vastata Mäntsälän opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Kunnan opiskeluhooltoryhmä laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja kokousaikataulun. Kokouksista laaditaan muistio.

1. ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLTOPALVELUISTA

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista tehdään yhdessä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa vuosittain erillisellä liitteellä.

Opiskeluhoollon resurssit painottuvat niihin esiopetuksen yksiköihin, joissa on enemmän tuen tarvetta ja pidennetyn oppivelvollisuuden lapsia.

2. ESIOPETUKSEN TOIMENPITEET YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON EDISTÄMISEKSI

2.1 Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatavat esiopetuksessa

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on monien toimijoiden yhteinen tehtävä, mutta sitä toteutetaan ja kehitetään erityisesti esiopetuksen henkilökunnan toimesta ja yhteisöllisissä yksikkökohtaisissa opiskeluhooltoryhmissä. Yhteisöllisessä opiskeluhooltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 4§). Perusopetuslain (29§) mukaisesti lapsella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön, joka sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden.

Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä lasten, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria, joka edistää esiopetusikäisten lasten

- oppimista
- terveyttä ja hyvinvointia
- sosiaalista vastuullisuutta
- vuorovaikutusta
- osallisuutta
- ympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän tehtäviin voi kuulua esimerkiksi:

- opiskeluhooltoon koskevan tiedon kokoaminen eri lähteistä
- rakenteiden ja toimintatapojen luominen yhteisölliselle ja ennalta ehkäisevälle työlle
- opiskeluhooltoryhmän omien toimintatapojen kehittäminen ja arviointi
- osallisuudesta huolehtiminen (ml. esiopetusikäiset lapset, huoltajat, yhteistyökumppanit)
- Mäntsälän esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelman (+ turvallisuussuunnitelmien) valmistelu
- opiskeluhoollosta tiedottaminen
- yhteisöllisen opiskeluhooltotyön seuranta ja arviointi
- ajankohtaisiin haasteisiin ja ilmiöihin vastaaminen

Yhteisöllisen opiskeluhoollon sisältöalueita:

Lähde: <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoolto/yhteisollinen-opiskeluhoolto>

2.2 Esiopetusyksikkökohtaisten opiskeluhooltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Yhteisöllinen yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä (päiväkoti/alue)

Yksikkökohtaisten opiskeluhooltoryhmien alueelliset jaot määritellään varhaiskasvatuksen johtoryhmässä lukuvuosittain huomioiden esiopetuksessa olevien lasten määrä. Mäntsälässä on sovittu, että mikäli esiopetus toimii koulu-päiväkodeissa, niin silloin esiopetus osallistuu koulun yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään. Muista esiopetusyksiköistä muodostetaan alueelliset ryhmät lukuvuosittain. Ryhmien kokouksista laaditaan muistiot.

Yhteisöllinen yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa toimintavuoden aikana. Tavoitteena on kokoontumiset kaksi kertaa keväällä ja kaksi kertaa syksyllä.

Päiväkodin esiopetusryhmän yhteisöllisen yksikkökohtaisen opiskeluhoiltoryhmän kokoonpano:

- päiväkodin johtaja (pj)
- esiopetuksen opettaja/t
- konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- psykologi/ kuraattori/ neuvolan terveydenhoitaja
- tarvittaessa muita asiantuntijoita
- huoltajien edustus erikseen kutsuttuna
- lasten edustus erikseen kutsuttuna

Koulu-päiväkotien yhteisöllisen yksikkökohtaisen opiskeluhoiltoryhmän kokoonpano:

- päiväkodin johtaja (pj)
- rehtori (pj)
- esiopetuksen opettaja/t
- luokanopettaja/t
- konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- laaja-alainen erityisopettaja
- psykologi/ kuraattori/ neuvolan terveydenhoitaja/kouluterveydenhoitaja
- tarvittaessa muita asiantuntijoita
- huoltajien edustus erikseen kutsuttuna
- lasten edustus erikseen kutsuttuna

Ryhmän kutsuu koolle puheenjohtaja. Jos koolle kutsuva päiväkodin johtaja on estynyt, puheenjohtajana toimii toinen päiväkodin johtaja esiopetusryhmien Ohr-ryhmässä. Sihteerinä toimii joku työryhmän jäsenistä. Koulu-päiväkotien Ohr- kokouksen kutsuu koolle päiväkodin johtaja tai rehtori. Kokoukset on hyvä suunnitella toimintakaudeksi kerrallaan ja kutsu ja esityslista kokouksiin tulee lähettää kaksi viikkoa ennen kokousta. Opiskeluhoiltoryhmän tulee olla monialainen, mikä tarkoittaa sitä, että ryhmässä on esiopetukseen osallistuvan henkilöstön lisäksi psykologi, neuvola- tai kuraattoripalveluja edustavia jäseniä.

Yhteisöllisen opiskeluhoiltoryhmän tehtävä on yhteisön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon suunnittelu, toteuttaminen, kehittäminen ja arviointi.

Esiopetuksen oppilashuollon vuosikello on osana varhaiskasvatuksen esiopetuksen vuosikelloa.

Yhteisöllinen yksikkökohtainen opiskeluhooltosuunnitelma:

Yhteisölliseen yksikkökohtaiseen opiskeluhooltosuunnitelmaan kirjataan opiskeluhoollon kokonais-tarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut kuten kuraattori, psykologi sekä neuvolan terveydenhoitaja- ja lääkäripalvelut. Opiskeluhoitohenkilöstön työnjaon määrittää Keski-Uudenmaan hyvinvointialue.

Yhteisölliseen yksikkökohtaiseen opiskeluhooltosuunnitelmaan dokumentoidaan yhteisölliseen opiskeluhooltoon ja sen toimintatapoihin liittyviä asioita kuten yhteistyö muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa, erityisesti esiopetuksen siirtymävaiheessa, yhteistyö esiopetuksen ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa.

Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa on järjestäjäkohtaisen opiskeluhooltosuunnitelman liitteenä.

Yksikkökohtaiseen lukuvuosisuunnitelmaan tarkennetaan suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma. Lisäksi lukuvuosisuunnitelman liitteenä on yksikkökohtainen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Mäntsälän esiopetuksessa on käytössä poissaoloihin puuttumisen toimintamalli.

Yhteisölliseen yksikkökohtaiseen opiskeluhooltosuunnitelmaan kirjataan opiskeluhoollon yhteistyön järjestäminen lasten ja huoltajien kanssa. Suunnitelmassa kuvataan toimintatavat lasten ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi opiskeluhoollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Lisäksi kuvataan yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteiden ja menettelytapojen tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille. Opiskeluhooltosuunnitelmaan kirjataan myös opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamiseen ja seuraamiseen liittyviä asioita.

Suunnitelmaan nostetaan vuosittaiset/ ajankohtaiset teemat, jotka nousevat lasten tarpeista sekä henkilöstön ja huoltajien tekemistä huomioista mm. terveyteen, turvallisuuteen, hyvinvointiin ja oppimiseen liittyen.

3. TOIMENPITEET TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI (YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO)

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä.

Esiopetuksen yksikkökohtaista opiskeluhoolltoa johtaa päiväkodin johtaja.

3.1 Lapsen ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut, kuraattori ja psykologipalvelut)

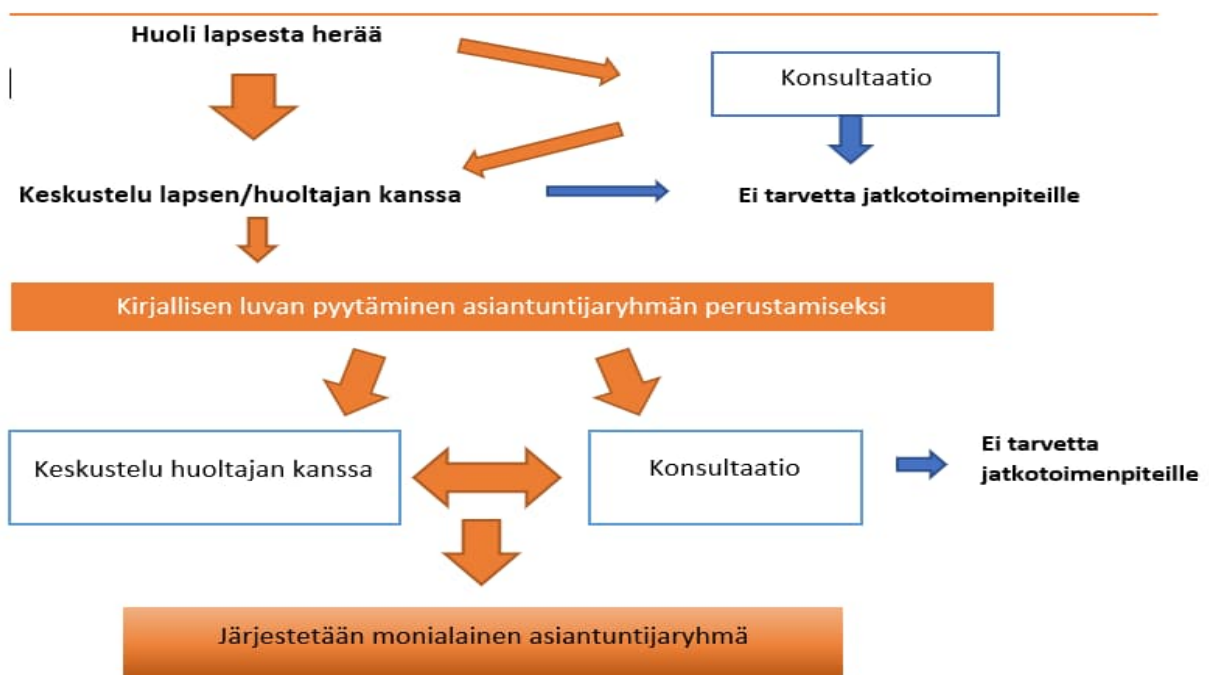
Esiopetushenkilöstö tai opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluva, joka arvioi lapsen olevan tuen tarpeessa on velvollinen ottamaan yhteyttä terveydenhoitajaan, psykologiin tai kuraattoriin yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa. Lapsen kanssa työskentelevän henkilöstön on annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

3.2 Yksittäisen lapsen tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, huoltajan suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina huoltajan suostumukseen. Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn asiantuntijaryhmässä voi osallistua tarvittavia opiskeluhoillon yhteistyötahoja tai lapsen läheisiä. Lasta itseään tulee kuulla häntä koskevassa asiassa, ja hänen osallisuuttaan vahvistetaan ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytyksensä. Lapsi voi tarvittaessa osallistua häntä koskevan asian käsittelyyn, sillä edellytyksellä, että sitä ei arvioida hänelle haitalliseksi.

Yksikkökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen

Toimintatapa, kun huoli lapsesta herää?

3.3 Opiskeluhohtokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhohtorekisterille

Opiskeluhohtokertomuksen kirjaaminen Mäntsälän esiopetuksessa:

Monialainen asiantuntijaryhmä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön, joka kirjaa välttämättömät tiedot opiskeluhohtokertomukseen. Kirjaukset tehdään mahdollisuuksien mukaan kokouksen kuluessa. Kirjauksissa otetaan huomioon opiskeluhohton jatkuvuuden ja tarpeellisten tietojen näkökulma ja varmistetaan jo kirjaamisvaiheessa, että opiskeluhohtokertomukset voidaan tarvittaessa siirtää kokonaisuudessaan salassapitosäännösten estämättä seuraavalle opetuksen järjestäjälle. Tavoitteena on, että opiskeluhohtokertomus tarkistetaan ja allekirjoitetaan kokouksen lopuksi yhteistyössä kaikkien osallistujien kesken. Opiskeluhohtokertomus tallennetaan lapsen arkistokansioon.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 20§) edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot;
- asian aihe ja vireillepanija;
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet;
- tiedot asian käsittelystä opiskeluhohtoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
- toteutetut toimenpiteet;
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhohtokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhohtorekisteri:

Mäntsälässä opetuksen järjestäjällä tarkoitetaan Sivistys- ja hyvinvointipalveluita. Koulutuksen järjestäjä ylläpitää rekisterinpitäjänä monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhohton rekisteriä (*opiskeluhohtorekisteri*). Rekisteriin tallennetaan oppilaitoksen toteuttamassa monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhohtollossa laadittavat opiskeluhohtokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat. Opiskeluhohtokertomuksista päiväkodin johtaja muodostaa opiskeluhohtorekisterin.

Opiskeluhooltorekisteri esiopetuksessa:

- lapsen asiakirjat järjestetään rekisteriin esiopetusryhmittäin
- lapsen asiakirjat etenevät aikajärjestyksessä
- päiväkodin johtaja on vastuussa opiskeluhooltorekisterikansion ylläpidosta ja tietojen luovuttamisesta opiskeluhooltokansioista
- päiväkodin johtaja vastaa asiakirjojen säilyttämisestä tietoturvallisesti

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon lomakkeet:

- suostumus opiskeluhooltoasian käsittelyyn
- opiskeluhooltokertomus
- suostumus asiakirjojen luovuttamiseen (Salassapito ja salassa pidettävän tiedon siirtäminen)

3.4 Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet esiopetuksessa

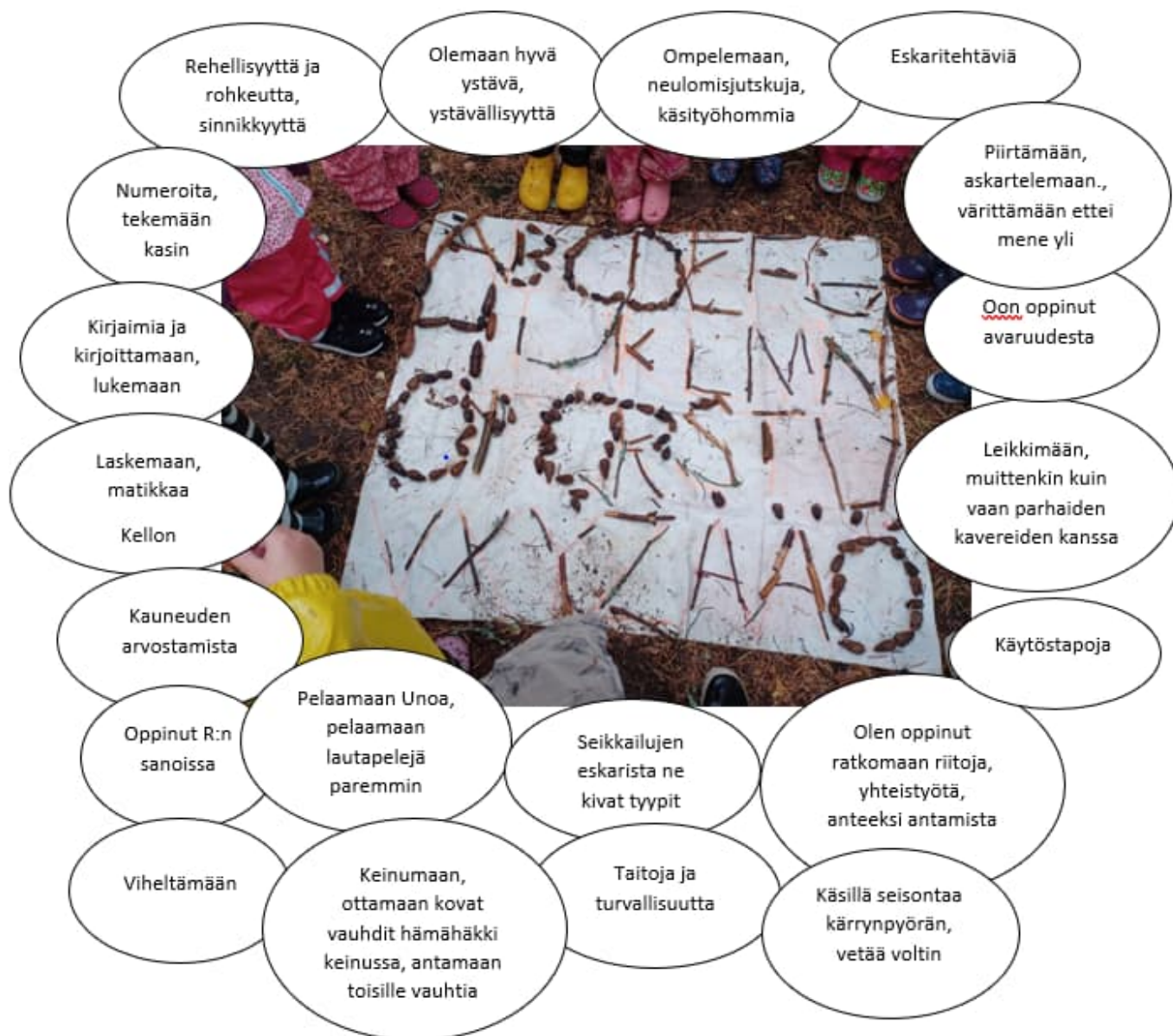
Erytisruokavaliot ilmoitetaan keittiölle sovitun toimintatavan mukaisesti. Lapsen lääkityksestä huolehditaan lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Lapsikohtainen lääkehoitosuunnitelma huomioidaan päiväkodin lääkehoitosuunnitelmassa.

4. YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN LASTEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ ESIOPETUKSESSA TYÖSKENTELEVIEN JA MUIDEN LASTEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA

4.1 Lasten, huoltajien, esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhooltopalvelujen osallisuus opiskeluhooltosuunnitelman laatimisessa ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamisessa

Lasten ja huoltajien osallisuus sekä kuulluksi tuleminen on opiskeluhoollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Opiskeluhoolto luo esiopetusyhteisölle edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lasten kuvaamia merkityksellisiä asioita, joita he ovat oppineet esiopetuksessa:

Kuva: Luontoesiopetus Taikametsä

4.2 Esiopetuksen ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Mäntsälän esiopetuksessa käydään yhdessä läpi opiskeluhooltoon liittyviä asioita olemassa olevissa kokousrakenteissa lukuvuosittain. Opiskeluhooltoon liittyviä asioita käsitellään kunnallisten ja

yksityisten päiväkotien johtajien ja konsultoivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien (kveo) yhteisissä pedagogisissa kokouksissa. Esiopetusyksiköiden henkilöstölle järjestetään aiheeseen liittyviä teemakoukousia ja koulutuksia.

4.3 Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä

Kun lapsella ilmenee tuen tarvetta, niin lapsen ryhmässä kokeillaan erilaisia menetelmiä ennen kuin laaditaan lähete tai otetaan yhteyttä esim. psykologiin. Ennen tutkimuslähetteen laatimista kokoonnutaan moniammatillisesti. Tutkimusläheteomakkeessa kuvataan tarkennuksia liittyen lapsen tuen menetelmiin ja oppimisympäristöihin. Samalla kirjataan myös tuen vaikuttavuuden arviointia.

Muilta osin moniammatillinen yhteistyö kuvataan kohdassa 4.4

4.4 Yhteistyö esiopetuksen ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten perheneuvola, lastensuojelu ja erikoissairaanhoido

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueen tavoitteena on turvata alueen asukkaille laadukkaat, tasa-arvoiset ja asiakaslähtöiset sosiaali- ja terveystalvelut. Jäsenkuntia ovat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula.

Moniammatillinen yhteistyö Mäntsälän esiopetuksessa:

- o Lasten neuvola: perhekeskustiimi, neuvolasta lähete kveon palveluihin, osallistuu opiskeluhooltoryhmään (yhteisöllinen/yksilöllinen)
- o Perheneuvola: huoltajat ovat itse yhteydessä, tarvittaessa kveo laatii lähetteen
- o Terapiat (esim. puheterapeutti, toimintaterapeutti): kveot konsultoivat terapeutteja, kveot tekevät lähetteet tarvittaessa, terapeutit osallistuvat yksilöllisiin opiskeluhooltoryhmiin
- o Fysioterapeutti: kveot konsultoivat terapeutteja, terapeutit osallistuvat yksilölliseen opiskeluhooltoryhmään
- o Lasten neurologia: yhteiset verkostokeskustelut, huoltajien kautta lausunnot esiopetukseen
- o Erikoissairaanhoido: yhteistyökeskustelut kutsusta, lausunnot
- o Opiskeluhoollon psykologit: kveot konsultoivat, kveot laativat lähetteen, osallistuu opiskeluhooltoryhmään (yhteisöllinen/yksilöllinen)
- o Opiskeluhoollon kuraattorit: kveot konsultoivat, osallistuu opiskeluhooltoryhmään (yhteisöllinen/yksilöllinen)

4.5 Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen lapsille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Esiopetus on päiväkodin johtajan johdolla vastuussa yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteiden ja menettelytapojen tiedottamisesta lapsille ja huoltajille. Päiväkodin johtaja tiedottaa myös niitä yhteistyötahoja, joiden kanssa esiopetus tekee luontevasti yhteistyötä.

Opiskeluhoillon toimijat tiedottavat omasta tehtävänkuvastaan, saavutettavuudestaan ja yhteystiedoistaan huoltajille, opetushenkilöstölle sekä tarvittaville yhteistyötahoille. Esiopetus huolehtii opiskeluhoillon toimijoiden ajantasaisista yhteystiedoista siten, että ne ovat näkyvillä esiopetusyksiköissä.

5. SUUNNITELMAT LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIU- SAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ SEKÄ KRIISISUUNNITELMA

5.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelma lapsen suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Suunnitelma lapsen suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on erillisenä liitteenä.

5.2 Kriisisuunnitelma

Kriisisuunnitelma on erillisenä liitteenä.

6. OPISKELUHOILTOSUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA SEURANTA

Arviointia Mäntsälän esiopetuksen opiskeluhoillon kokonaistarpeesta tehdään vuosittain esiopetuksen arviointisuunnitelman mukaisesti mm. yksikkökohtaiseen lukuvuosisuunnitelmaan. Vuosittaisessa opiskeluhoillon resurssien jaossa eri esiopetusyksiköille huomioidaan kunnan strategiasta sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta nousevat tavoitteet opiskeluhoillolle, edellisen vuoden oppilashuollon toteutumisen ja seurannan arvioinnit, esiopetusyksiköiden erityispiirteet sekä tehostetun ja erityisen tuen lasten määrä. Opiskeluhoiltosuunnitelman vuosikello on osana esiopetuksen vuosikelloa.

Yhteisöllistä ja yksilöllistä opiskeluhoiltoa arvioidaan ja seurataan yhteistyössä lasten, huoltajien, esiopetuksen henkilöstön ja hyvinvointialueen kanssa. Arviointimenetelminä ovat mm. kyselyt huoltajille ja henkilöstölle, lasten osallistaminen eri menetelmin (havainnointi, haastattelu, lasten itse tuottama

materiaali) tai koulu ja yksikkökohtainen arviointi kvartaaleittain/puolivuositain. Sivistyslautakuntaan viedään vuosittain opiskeluhoollon arviointitietoa.